

Tuinontwerp leren?

Deze cursus helpt hoveniers op weg in drie dagen

‘Vaak leggen we ergens een groen dakje op en denken we dat dat biodivers is, maar zo werkt het niet’

Hoe geef je vorm aan een tuin die klopt, in sfeer, lijnenspel én beplanting? Die vraag stond centraal in de pilotcursus tuinontwerp van de OntwerpAcademie, waaraan hoveniers Patrik van Dinter van Wijstgrond Hoveniers en Johan Hoogenboom, werkzaam bij de gemeente Leiden voor de werk-ontwikkelorganisatie DZB Leiden Groendiensten, begin dit jaar deelnamen. De cursus leverde een aantal verrassende inzichten op. ‘Je denkt creatief bezig te zijn, maar eigenlijk ben je vooral bezig met oplossingen,’ zegt Van Dinter. ‘Door te durven loslaten, ontstaat ruimte voor echte ontwerpkeuzes.’

Auteur: Fleur Dil

Op zoek naar kennis

Beide hoveniers startten de cursus vanuit dezelfde behoefte: verdieping in hun vak en het verlangen hun ontwerpvaardigheden naar een hoger plan te tillen. Voor Van Dinter was het duidelijk. ‘Ik ben sinds anderhalf jaar zelfstandig en kreeg steeds meer aanvragen voor tuinontwerpen. Ik was wel creatief bezig, maar merkte dat ik behoefte had aan verdieping. Zijn er regels? Hoe werk je met zichtlijnen en structuren? Ik was eraan toe om mijn kennis uit te breiden.’

Hoogenboom zocht naar een manier om zich persoonlijk verder te ontwikkelen. ‘Ik vond ontwerpen altijd al erg interessant. Ik hou ervan om creatief te zijn en outside the box te denken. Maar een volledige opleiding tuinarchitect-

tuur was mij aan het begin van mijn loopbaan een brug te ver. Deze cursus is een laagdrempelige manier om je de eerste beginselen van het ontwerpen eigen te maken. Hier kon ik een beetje proeven hoe het is om ontwerper te zijn.'

Oog voor plek en structuur

Wat beide hoveniers opviel tijdens de cursus, was de wijze waarop het ontwerpproces werd benaderd. 'Je gaat echt anders nadenken over een ontwerp,' vindt Hoogenboom. 'We zijn als hoveniers geneigd meteen een oplossing te bedenken; dan doen we ergens een groen dakje op en denken we dat dat biodivers is. Maar dan ga je voorbij aan het feit dat je er een samenhangend geheel van moet maken binnen de context van de tuin en bijvoorbeeld de ligging en omgeving. Je bent eigenlijk een onderzoeker. Je inventariseert, analyseert en vertaalt dat naar een concept en uiteindelijk een ontwerp. Dat inzicht neem ik mee.'

Van Dinter beaamt dat. 'Ik ging erin met het idee dat er vaste regels zijn voor ontwerpen. Maar al snel ontdekte ik dat het meer draait om de gedachte erachter, een manier van denken die helpt om het vak beter te begrijpen. De cursus leerde me ook de kunst van het weglaten. Je kunt allerlei elementen toevoegen, zoals waterpartijen of hippe palenrijen, maar

dat betekent niet automatisch dat je een goede tuin creëert.'

Terug naar de tekentafel

De cursus dwong cursisten los te komen van de computer en ontwerpprogramma's. 'Ik ben weer echt met schetspapier gaan werken,' zegt Van Dinter. 'Lijnen trekken, vlekken maken, klieren. Het dwingt je om op een andere manier te kijken en maakt je ontwerpen veel creatiever. Klanten waarderen het ook als ik de details op schetspapier laat zien.' Hoogenboom vult aan: 'Door een veldschets te maken, heb je veel meer feeling met de omgeving. Daardoor kun je onderzoeken en spelen met elementen. Dat levert echt betere ontwerpen op.'

Minder aanpassingen, meer enthousiasme

Van Dinter ziet het effect van de cursus direct terug bij zijn klanten. 'Als ik nu een ontwerp toelicht, heb ik een veel beter onderbouwd verhaal. Klanten begrijpen het ontwerp beter en zijn vaak meteen enthousiast. En het mooie is: ik hoef minder aanpassingen te doen. Dat scheelt enorm veel tijd.'

Van Dinter adviseert dan ook iedere hovenier met interesse in ontwerpen om de cursus te volgen. 'Vaak denken we: we hebben geen tijd voor een cursus. Maar het is juist andersom. Als

je beter ontwerpt, bespaar je tijd doordat alles in één keer goed staat. En klanten zijn eerder geneigd om meer te investeren in een ontwerp, dus het levert je ook echt wat op.'

Een andere kijk op ontwerpen

De cursus heeft beide hoveniers zeker handvatten gegeven, al valt er nog veel te leren. 'Ontwerpen leer je niet in drie dagen, maar het is een mooie manier om kennis te maken met het vak,' vindt Van Dinter. 'Je moet er wel voor openstaan om nieuwe dingen te leren. Ik wil volgend jaar een jaaropleiding volgen, maar doe dat bewust nu nog niet. Eerst toepassen wat ik geleerd heb.'

Ook Hoogenboom hoopt volgend jaar met de opleiding te kunnen starten. 'Ik wil me graag verder ontwikkelen en hoop dat mijn werkgever mij daarbij wil ondersteunen. Het zou mooi zijn als ik mijn expertise straks in kan zetten binnen de organisatie.' Dat vraagt om een open houding en een beetje lef. 'Als je ambities hebt en daaraan vasthoudt, opent er op een gegeven moment een deur. Geluk is er voor wie het ziet. Je moet je ervoor openstellen en bereid zijn buiten je comfortzone te stappen.'

'Je bent eigenlijk een onderzoeker. Je inventariseert, analyseert en vertaalt dat naar een concept en uiteindelijk een ontwerp'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Johan Hoogenboom: 'Je moet je ervoor openstellen en bereid zijn buiten je comfortzone te stappen'

Patrik van Dinter, een van de deelnemers aan de pilotcursus

